

**Văn Hóa Thiên Đàng, Hòa Bình Thế Giới,
Phục Hồi Ánh Sáng (HWPL) & Đại Đạo Cao Đài
(Đại Đạo Tam Kỳ Phổ Độ - Tòa Thánh Tây Ninh)**

**Quốc Sĩ Tiến Sĩ Nguyễn Thanh Bình
Khảo Cứu Vụ, Cao Đài Hải Ngoại
Tòa Thánh Tây Ninh**

**Heavenly Culture, World Peace,
Restoration of Light (HWPL)**

<http://www.hwpl.kr/>

Hình Đại Hội HPWL tháng 9-2017 tại Seoul - Nam Hàn

Founded in 2012, Heavenly Culture, World Peace, Restoration of Light (HWPL) is a non-profit, non-governmental organization with the goal of achieving world

peace and the cessation of war. With over 70 branches in Korea and another 100 branches around the world, HWPL, in conjunction with the International Women's Peace Group (IWPG) and the International Peace Youth Group (IPYG), is actively working to bring all wars to an end.

A- Heavenly Culture

To live according to a Heavenly culture is to live according to the principles and values of heaven, a place that gives light, rain and air without boundaries. It is also to live according to the Creator, who is the foundation of all creation. With peace and respect for life as its core values, HWPL is engaging communities all over the world with a spirit of love and harmony, helping to resolve conflicts and building bridges between individuals and communities, by sowing a message of peace to all corners of the earth.

B- Harmony Transcending Culture and Religion

HWPL transcends culture, religion, ideology, and boundaries to achieve peaceful harmony in the global society. HWPL is actively interacting with world leaders to pursue avenues for realizing world peace and working alongside its Peace Advisory Council, Publicity Ambassadors, and International Law Peace Committee. Through the proposal of agreements between religious communities and by opening the World Alliance of Religions' Peace (WARP) Offices worldwide to foster deeper understandings amongst various faiths, HWPL is achieving religious harmony – the basis of world peace.

C- Substantive Results in Realizing World Peace

HWPL initiated peace agreements with world leaders around the globe to cease all conflicts and ensure cooperation. HWPL has dedicated itself to conflict resolution and the peace-building process. In the case of the 40-year conflict of Mindanao, Philippines, HWPL began the process through signing a peace agreement between representatives of the Catholic and Islam faiths in the region and also through an international peace walk. HWPL also hosted the World Alliance of Religions' Peace (WARP) Summit in the Republic of Korea in 2014, attended by 200,000 participants who were comprised of religious, political, women and youth leaders, in order to bring global recognition of the value of peace as an inheritance to our future generations and call for substantive actions at a global level.

TAM DỊCH sang tiếng Việt

“Heavenly Culture, World Peace, Restoration of Light (HWPL)” là “Văn Hoá Thiên Đàng, Hòa Bình Thế Giới, Phục Hồi Ánh Sáng (HWPL)”

Được thành lập vào năm 2012, “***Văn Hoá Thiên Đàng, Hòa Bình Thế Giới, Phục Hồi Ánh Sáng (HWPL)***” là một tổ chức phi chính phủ phi lợi nhuận với mục tiêu đạt được hòa bình thế giới và chấm dứt chiến tranh. Với hơn 70 chi nhánh tại Hàn Quốc và 100 chi nhánh trên khắp thế giới, HWPL, cùng với Nhóm Hòa Bình Phụ Nữ Quốc Tế (IWPG) và Nhóm Thanh Niên Hòa bình Quốc Tế (IPYG), đang chủ động tích cực làm việc để chấm dứt mọi cuộc chiến tranh.

A- Văn Hóa Thiên Đàng

Để sống theo một nền Văn Hoá Thiên Đàng là sống theo

các nguyên tắc và giá trị của trời, nơi cho ánh sáng, mưa và không khí không có ranh giới. Nó cũng phải sống theo Đấng Tạo Hóa, là nền tảng của mọi tạo vật. Với sự bình an và tôn trọng cuộc sống là giá trị cốt lõi của Nó, HWPL đang thu hút các cộng đồng trên toàn thế giới bằng tinh thần yêu thương và hòa hợp, giúp giải quyết xung đột và xây dựng các cây cầu giữa các cá nhân và cộng đồng bằng cách gieo rắc sự điệp hòa bình đến mọi góc cạnh trái đất.

B- Văn Hóa và Tôn giáo vượt khỏi sự Hòa Hợp

Văn Hoá Thiên Đàng, Hòa Bình Thế Giới, Phục Hồi Ánh Sáng (HWPL) vượt xa văn hoá, tôn giáo, hệ tư tưởng và ranh giới để đạt được hòa hợp hòa bình trong xã hội toàn cầu. HWPL đang tích cực giao lưu với các nhà lãnh đạo thế giới để theo đuổi con đường thực hiện hòa bình thế giới và làm việc cùng với Hội đồng Tư Vấn Hoà bình, Đại sứ công khai và Ủy ban Hoà bình Pháp Luật Quốc tế. Thông qua các đề xuất thỏa thuận giữa các cộng đồng tôn giáo và mở Văn Phòng Hòa bình Tôn Giáo Thế Giới (WARP) trên toàn thế giới để thúc đẩy sự hiểu biết sâu sắc hơn giữa các tôn giáo khác nhau, HWPL đạt được hòa hợp tôn giáo - cơ sở của hòa bình thế giới.

C. Kết quả đáng kể trong Nhận Thức Thế Giới Hòa Bình
Văn Hoá Thiên Đàng, Hòa Bình Thế Giới, Phục Hồi Ánh Sáng (HWPL) đã bắt đầu các thỏa thuận hòa bình với các nhà lãnh đạo thế giới trên toàn cầu để chấm dứt mọi mâu thuẫn và đảm bảo hợp tác. HWPL đã tự giải quyết xung đột và tiến trình xây dựng hòa bình. Trong trường hợp xung đột kéo dài 40 năm ở Mindanao, Philippines, HWPL đã bắt đầu tiến trình thông qua việc ký kết một thỏa thuận hòa bình giữa

các đại diện của tín ngưỡng Công giáo và Hồi giáo trong khu vực và cũng thông qua một cuộc đi bộ hòa bình quốc tế. HWPL cũng đã tổ chức liên hiệp các Hội Nghị Thượng Đỉnh Tôn giáo Tôn giáo thế giới (WARP) tại Hàn Quốc năm 2014, với sự tham dự của 200.000 người tham dự, bao gồm các nhà lãnh đạo tôn giáo, chính trị, phụ nữ và thanh niên, nhằm mang lại sự công nhận toàn cầu về giá trị hòa bình như một sự kế thừa cho các thế hệ tương lai của chúng ta và kêu gọi hành động thực tiễn ở cấp độ toàn cầu.

I. Nhận Định và Bình Luận

Tổ chức “Văn Hoá Thiên Đàng, Hòa Bình Thế Giới, Phục Hồi Ánh Sáng (HWPL)” được thành lập năm 2012 (khoảng 5 năm nay). Đường lối hoạt động của HWPL là tôn chỉ, phương hướng hoạt động, là con đường mà Đại Đạo Cao Đài, Đại Đạo Tam Kỳ Phổ Độ/Tòa Thánh Tây Ninh (Cao Đài Hải Ngoại) do Đức Chí Tôn dùng “Huyền Diệu Cơ Bút” khai Đạo từ năm 1926, đã và đang hoạt động hơn 92 năm nay.

Đức Chí Tôn dạy Cao Đài là một **Đại Đạo**, là một Tôn Giáo Toàn Cầu. Trong tinh thần đó, Cao Đài Hải Ngoại (Tòa Thánh Tây Ninh ở hải ngoại) ủng hộ nồng nhiệt các hoạt động của Tổ Chức “Văn Hoá Thiên Đàng, Hòa Bình Thế Giới, Phục Hồi Ánh Sáng (HWPL)”, để phổ truyền triết lý thần học Cao Đài trên cộng đồng tôn giáo toàn cầu. Âu đây cũng là do bàn tay sắp xếp “huyền diệu” của Đức Chí Tôn.

*- Văn Hoá Thiên Đàng đây là “Huyền Diệu Cơ Bút” mà Đức Chí Tôn (Đấng Ngọc Hoàng Thượng Đế) dùng để mở Đạo Cao Đài hơn 92 năm trước.

*- Đấng Ngọc Hoàng Thượng Đế tuyên xưng Ngài là Ánh Sáng Vũ Trụ (Vô Vi) là Thần, là Bản thể con người, ở ngay trong mắt ta. Đức Cao Đài dạy ta đừng quên là ta có Đấng Ngọc Hoàng Thượng Đế trong ta. Những câu này, thiết đáng ghi nhớ.

*- Thuyết Vũ trụ quan của Đạo Cao Đài, hai khí Âm Dương kết hợp, tạo thành vật chất. Lúc ấy mới bắt đầu có Càn Khôn Vũ Trụ với hình thể hữu vi vật chất, và sau đó lần lần xuất hiện các loài sinh vật trên các quả địa cầu.

*- “Quy Tam Giáo, Hiệp Nhất Ngũ Chi” là tôn chỉ của Đại Đạo Cao Đài: Giáo lý của Đạo Cao Đài không chỉ nhằm mục đích hoà hợp các tín ngưỡng tôn giáo, mà còn thích nghi với tất cả mức độ tiến hóa của tâm linh

*- Đạo Cao Đài là một Đại Đạo, một Tôn Giáo Toàn cầu, HWPL hoạt động trong tinh thần Đại Đạo Cao Đài hay nói một cách khác, HWPL thành lập và hoạt động theo tinh thần tôn chỉ và đường hướng của Đạo Cao Đài.

*- Đức Điều Trì Kim Mẫu đã xác nhận các chủng tộc trên thế giới đều có nguồn gốc chung từ Đức Chí Tôn mà ra, nên phải hiệp lại mà tạo lập nên một thế giới đại đồng, giúp đỡ lẫn nhau như con một nhà.

*- Đức Chí Tôn mở đạo lần này là lần chót, mục đích cứu rỗi chúng sanh, cứu rỗi cả phần xác lẫn phần hồn, nghĩa là dẫn dắt chúng sanh vào con đường **Thế Đạo và Thiên Đạo**.

*- Đức Chí Tôn mở Đại Đạo Tam Kỳ Phổ Độ tức là Đạo Cao Đài, lấy 4 chữ: **Bác ái - Công Bình** làm tiêu chuẩn cho Luật và Quyền trong việc phổ độ nhơn sanh. Thuyết

“Thiên Nhơn Hiệp Nhứt” dạy Trời và Người hiệp lại làm một: nghĩa là ý Trời và Lòng Người đồng nhau, hiệp nhau trên bình diện Đạo Lý để khai Đạo cứu Đời.

*- **Hòa Bình - Tự Do - Hạnh Phúc** là mục tiêu thực tiễn mà Đạo Cao Đài muốn mang đến cho con người tại thế gian này, và chính là một quan niệm giải thoát con người thiết thực nhứt.

*- **Biểu Tượng Thiên Nhãn – Phục Hồi Ánh Sáng:** Thiên Nhãn là cái lý mẫu nhiệm huyền bí thuộc lãnh vực siêu hình, biểu tượng sự sáng suốt tốt cùng bao trùm cả Càn khôn Vạn Loại. *Thờ Thiên Nhãn còn có ý nghĩa thờ khối **Đại Linh Quang** (tức Thượng Đế Đức Chí Tôn) mà con người là một **Tiểu Linh Quang**. Chơn Linh hay thường được gọi là Linh Hồn chính là khối ánh sáng bé nhỏ được chiết ra từ khối ánh sáng vĩ đại của Đức Ngọc Hoàng Thượng Đế.*

Nguyên lý của đạo Cao Đài là «Vạn Giáo Nhất Lý». Đức Chí Tôn còn dạy: «Thầy là các con, các con Thầy», chỉ chỉ sự sống đều có thọ một điểm Linh Quang (Tiểu Linh Quang) của Đức Chí Tôn (Đại Linh Quang), vì thế mới có câu: «Thiên Địa Vạn Vật Đồng Nhất Thể».

Việc thờ **Thiên Nhãn** còn là biểu tượng của **Đại Đồng** và chỉ thờ một con mắt vì số một là số khởi thủy của các số. Biểu tượng Thiên Nhãn cũng ngụ một ý nghĩa là **Thống Nhất**.

- **Cầu Nguyện Trong Đạo Cao Đài:** Cầu nguyện là một “**bí pháp nhiệm mầu**”, nếu chúng ta đặt hết lòng thành tín vào đó. Nên khi thuyết giảng về quyền năng Phật Mẫu, Đức Hộ

Pháp đã nói về kết quả của sự cầu nguyện, theo kinh nghiệm tâm linh của Đức Ngài như sau: *“Qua chỉ cho mấy em một bí pháp là khi nào mấy em quá thống khổ, quá đau đớn tâm hồn, mấy em đừng vội sầu thảm, các em quỳ xuống giữa không trung, các em nguyện với Bà Mẹ Thiên Liêng ấy một lời cầu nguyện, Bản Đạo quả quyết rằng Bà chẳng khi nào từ chối cùng mấy em, Qua thử nghiệm rồi ... ”* (Thuyết đạo ngày rằm tháng tám Nhâm thìn / 1952 tại CỬU LONG ĐÀI).

- **Chánh sách Hoà Bình Chung Sống:** Đức Hộ Pháp là một vị Giáo chủ của một nền Tôn giáo và cũng là công dân của nước Việt Nam, Ngài không muốn thấy chiến tranh anh em giết nhau, nên mới đề ra một giải pháp chặn đứng chiến tranh, tiết kiệm xương máu cho nòi giống đã đề xướng “Chánh sách Hoà Bình Chung Sống” để trung gian hoà giải hai miền.

- **Hội nghị Quốc tế về Thần Học và Tôn Giáo:** Đạo Cao Đài đã có đại diện trong nhiều cuộc hội nghị Quốc tế về Thần Học và Tôn Giáo trên thế giới từ năm 1933.

Cao Đài Hải Ngoại cũng đã tham gia Đại Hội của Tổ chức HWPL tổ chức ở Seoul, Nam Hàn từ năm 2014.

Một tờ báo ở Âu Châu có viết về đạo Cao Đài như sau: “Đạo Cao Đài sẽ có một trọng trách lớn lao trong những hội nghị Quốc Tế về Tôn Giáo. Tất cả mọi người đều chú ý đến điểm Đạo Cao Đài có cái lý tưởng hợp nhất các Tôn Giáo để đem thái bình ổn định lại cho thế gian.

Ba Kỳ Phổ Độ - (Tam Kỳ Phổ Độ):

Triết lý thần học của đạo Cao Đài cho rằng Ngọc Hoàng

Thượng Đế là Đấng sáng lập ra vũ trụ và hình thành nên các tôn giáo. Theo thời gian, tùy theo địa phương, Thượng đế đã hình thành các tôn giáo khác nhau để phù hợp với thời điểm và địa điểm, và được phân làm 3 kỳ phổ độ với 3 nhánh khác nhau:

- **Nhất kỳ Phổ Độ:** Là thời kỳ hình thành các tôn giáo trên thế giới gồm Phật giáo, Ki Na giáo ở Ấn Độ, Lão giáo, Nho giáo ở Trung Hoa, Do Thái giáo ở Trung Đông. Thời kỳ này Thượng đế mặc khải cho các đệ tử đầu tiên thay mặt mình để truyền đạo.

- **Nhị kỳ Phổ Độ:** Là thời kỳ chấn hưng các nền tôn giáo trên thế giới. Thuyết giáo Cao Đài cho rằng sau một thời gian phổ độ, các giáo lý được Thượng đế truyền dạy theo thời gian đã bị các tín đồ diễn giải sai lạc, không còn mang đúng giáo lý nguyên thủy của Ngài. Vì vậy, Thượng đế một lần nữa đã truyền dạy cho các đệ tử của mình ở các nơi trên thế giới, thực hiện hiện vụ chấn hưng nền đạo. Từ đó hình thành Phật giáo Đại thừa, Phật giáo Tiểu thừa, Jaina giáo, Tiên giáo, Khổng Mạnh giáo, Cơ Đốc giáo và Hồi giáo. Thời kỳ này các tôn giáo được chấn hưng và phát triển mạnh mẽ, vượt ra khỏi ranh giới vùng miền quốc gia, dần truyền bá ra thế giới.

- **Tam kỳ Phổ Độ:** Là thời kỳ tất cả các tôn giáo đều hợp thành một tôn giáo duy nhất dưới quyền cai quản Thượng đế, được Thượng đế điều hành, truyền giảng thông qua hình thức cơ bút. Đây cũng là lý do một số tín đồ gọi tôn giáo của họ là “Đạo Thầy” với hàm ý họ là những người thọ giáo trực tiếp từ Thượng đế.

Cao Đài Giáo có sứ mệnh cứu thế do Đức Chí Tôn chủ lập. Đức Chí Tôn là Đấng “hóa dục quần sanh, thống ngự vạn vật, nhược thiết nhược hư, bất ngôn nhi mặc tuyên đại hóa, thị không thị sắc, vô vi nhi dịch sử quần linh”. Từ Đức Ngài “nhất thân ức vạn diệu huyền thần biến”, một pháp thân toàn năng, một Chơn Thần Diệu Hữu Biến hóa ra ức vạn thân có thần tính đồng nhất thể cách diệu huyền, ngôn ngữ văn tự không diễn tả được.

Từ buổi đầu lập giáo Cao Đài, Ngài đã phán qua cơ bút: “*Đạo Thầy tức là các con, các con tức là Thầy*”. Cho nên sứ mệnh Cao Đài giáo liên quan cả thần Thượng Đế và tâm nhân loại làm một quyền pháp, nghĩa là sứ mệnh cứu thế kỳ này có tính cách toàn diện thiên nhơn, không dành riêng cho một dân tộc nào, một phương trời nào. “*Đạo mầu rưới khắp nơi trần thế*”. Lời phán của Đức Giáo chủ Cao Đài minh định biên giới sứ mệnh Cao Đài Giáo thật không biên giới.

Đạo Cao Đài, là một **Đại Đạo**, không chỉ là tôn giáo chú trọng tinh thần siêu thoát thế gian, mà còn là tôn giáo hướng đạo nhân sinh dung hòa tâm vật, kiến tạo đại đồng xã hội (hoàn cầu).

Khái niệm cơ bản, thể hiện sự dung hợp các tôn giáo hình thành nên đạo Cao Đài được gọi là “**Tam Giáo Quy Nguyên**” (*Ba tôn giáo sẽ hợp về một mối*). Theo họ, ở thời kỳ phổ độ lần thứ 3, các tôn giáo lớn sẽ hợp nhất giáo lý thành một nền Đại Đạo duy nhất và được truyền bá bằng tiếng Việt

Bên cạnh đó, khái niệm “**Ngũ Chi Phục Nhất**” (*Năm nhánh đạo sẽ trở thành một nền đạo lớn*) được đi kèm với “Tam

Giáo Quy Nguyên”, với cùng ý nghĩa. Theo đó, “Ngũ Chi” hàm chỉ các tôn giáo trên toàn thế giới, kể cả Tam Giáo, thực chất cũng chỉ là 5 nhánh đạo (*con đường*) gồm Nhon đạo, Thần đạo, Thánh đạo, Tiên đạo, Phật đạo. Năm nhánh này thể hiện năm nấc thang tiến hóa từ thấp lên cao trong quá trình tu tập của các tín đồ, dù theo hướng nào thì cũng quy về một mối.

Đại Đạo Tam Kỳ Phổ Độ là mối đạo lớn chung cho tất cả, một giải pháp tổng hợp vừa chùng cho tất cả (không nhằm phủ nhận một tôn giáo nào), là danh hiệu chung cho tất cả tôn giáo, mà từ trước các vị giáo chủ giảng trần giáo đạo. Tất cả các Ngài đều là sứ giả của Đức Chí Tôn. Thế nên, Đại Đạo không phải là hiệp hội các tôn giáo *mà là con đường lớn qui các tôn giáo vào một mối.*

Ngoài tam giáo ở Á Đông, Đức Chí Tôn còn dạy : *“Thầy là Đức Jéhovah của dân Hébreux, vị chủ tế của dân Israel, vị Thánh vô danh của dân Do Thái, Đức Đại Từ Phụ của Chúa Jésus cứu thế. Con chỉ cầu nguyện Thầy với danh hiệu Cao Đài thì sẽ có sự cảm ứng”* (TN1, tr.124)

Tôn Chỉ của Đại Đạo Cao Đài:

“Qui Tam Giáo, Hiệp Nhất Ngũ Chi” là tôn chỉ của Đại Đạo Cao Đài: Giáo lý của Đạo Cao Đài không chỉ nhằm mục đích hoà hợp các tín ngưỡng tôn giáo, mà còn thích nghi với tất cả mức độ tiến hóa của tâm linh:

1. *Về phương diện đạo đức* : Giáo lý Đạo Cao Đài nhắc nhở con người có bổn phận đối với chính mình, đối với gia đình, đối với xã hội, ấy là một gia đình mở rộng, kể đó đối với

nhơn loại, gia đình thế giới;

2. **Về phương diện Triết học:** Giáo lý Đạo Cao Đài truyền dạy sự khinh thường danh vọng, sự giàu có, sự xa hoa, tất một lời là sự giải thoát khỏi những nô lệ vật chất, để tìm tòi trong tâm linh sự yên tĩnh của tâm hồn;

3. **Về phương diện văn hóa:** Giáo lý Đạo Cao Đài khuyên nhủ sùng bái Đức Chí Tôn (Thượng Đế), Đấng Đại Từ Phụ của tất cả chúng ta, tôn thờ các Đấng chơn linh thượng đẳng vốn tạo nên hệ thống trật tự oai nghiêm trong thế giới huyền bí (Vô Vi). Chấp nhận sự thờ cúng tổ tiên theo truyền thống dân tộc, bài trừ việc cúng bằng các thứ thịt thú vật, cũng như giấy vàng mã (mê tín dị đoan);

4. **Về phương diện tâm linh:** Giáo lý Đạo Cao Đài xác nhận sự đồng ý với các tôn giáo khác về các hệ thống triết học tâm linh và tâm lý, sự hiện hữu của linh hồn và sự tồn sinh của nó nơi thể xác, sự tiến hóa của linh hồn bởi sự đầu thai chuyển kiếp liên tiếp, cái kết quả sau khi chết của các hành vi của con người định bởi luật Nhân quả.

5. **Về phương diện truyền giáo:** Đạo Cao Đài truyền đạo cho các tín đồ xứng đáng những giáo huấn mặc khải mà nó cho phép các tín đồ, bởi quá trình tiến hóa tâm linh, đạt đến sự hưởng thụ toàn phúc. Phổ độ chung quy sẽ phải nhường bước cho vô vi, vì vô vi mới là chủ đích chính yếu của Cao Đài.

6. **Về phương diện nghi lễ:** Phổ độ là phần sáng lập một tôn giáo, cũng đủ mọi phần lễ nghi, hình thức, lễ luật, giáo điều. Đó là phần chi tiết, cho những người sơ cơ, bước vào

đường Đạo. Đạo Cao Đài có hệ thống tổ chức tôn giáo, nghi lễ, kinh luật và triết lý đặc thù của mình; không sử dụng của một tôn giáo nào khác.

Hòa Bình - Tự Do - Hạnh Phúc:

Nơi chánh môn Tòa Thánh Tây Ninh, ta thấy có một tấm bảng lớn, trong bảng này có ghi 6 chữ: Đại Đạo Tam Kỳ Phổ Độ (ĐĐTKPĐ) bằng chữ Nho và chữ quốc ngữ. Đại Đạo Tam Kỳ Phổ Độ theo lời dạy của Đức Chí Tôn là một tôn giáo lớn (Đại Đạo) mở ra lần chót để độ rỗi chúng sanh. Hai bên tấm bảng ĐĐTKPĐ có hai câu liễn viết bằng chữ Nho:

- *Cao thượng Chí Tôn Đại Đạo hòa bình dân chủ mục.*
- *Đài tiền sùng bái Tam Kỳ cộng hưởng tự do quyền.*

Có nghĩa là: Đấng Chí Tôn trên tối cao (lập ra) Đạo lớn có mục đích (đem lại) **Hòa bình và Dân Chủ**. Khi mà cả nhơn loại biết sùng bái Đức Cao Đài tức là tín ngưỡng nơi nền Đại Đạo thì sẽ được chung hưởng những quyền tự do (thật sự).

Hòa Bình - Tự Do - Hạnh Phúc là mục tiêu thực tiễn mà Đạo Cao Đài muốn mang đến cho con người tại thế gian này, và chính là một quan niệm giải thoát con người thiết thực nhứt của Đạo Cao Đài.

Hòa Bình, Dân Chủ, Tự Do ở đây không phải có một cá nhân ban cho một cá nhân, không phải của một đoàn thể đảng phái ban cho một quốc gia dân tộc mà là của ông Trời ban cho toàn nhơn loại. Nhơn loại muốn có hòa bình, dân chủ, tự do thật sự thì chỉ có tin tưởng nơi Thượng Đế rồi sùng bái Thượng Đế là đấng Cha chung và cả nhơn loại là anh em ruột thịt với nhau. Chừng nào, giờ phút nào mà toàn

thể nhọn loại nơi mặt địa cầu này tin tưởng như vậy và làm như vậy thì giờ phút đó mới có hòa bình, dân chủ, tự do thật sự. Còn trái lại là giả dối. Đức Chí Tôn không có tiếng nói mà có lời nói là như vậy.

Đức Chí Tôn mở đạo lần này là lần chót, mục đích cứu rỗi chúng sanh, cứu rỗi cả phần xác lẫn phần hồn, nghĩa là dẫn dắt chúng sanh vào con đường **Thế Đạo và Thiên Đạo**.

Thế Đạo là dạy dỗ chúng sanh biết yêu thương lẫn nhau, tin tưởng lẫn nhau, đối xử công bằng với nhau để có hòa bình, dân chủ, tự do thật sự, không có chiến tranh chết chóc, không có nghèo đói đau thương, tức là cứu rỗi và giải khổ phần xác, dạy dỗ chúng sanh làm tròn nhọn đạo.

Bây giờ đến phần **Thiên Đạo**, tức là cứu rỗi phần hồn. Hai câu liền trước chánh môn dẫn dắt nhọn loại lo tròn thế đạo để giải khổ phần xác.

Cao Đài một Tôn Giáo Toàn Cầu và Phù Hợp Cho Thời Đại Ngày Nay:

Thời đại ngày nay khoa học phát triển, con người trên thế giới lưu thông gặp gỡ nhau dễ dàng, các nền văn hóa giao thoa với nhau trên khắp bề mặt địa cầu, người ta còn gọi hiện nay là thời đại toàn cầu hóa. Khi xưa từng tôn giáo mở mang mỗi một địa phương riêng biệt, không ai biết ai, nhưng nay thì đã có sự tương tác với nhau. Chính vì sự tương tác đó có khi đã gây ra xung đột, mâu thuẫn dữ dội về tôn giáo trên thế giới, làm mất đi bản chất yêu thương hòa bình của tôn giáo.

Vì vậy, trong thời đại ngày nay cần có một tôn giáo mang đặc tính dung hòa tổng hợp, dung thông các luồng tư tưởng,

mang tinh thần chung nhất cho tất cả các tôn giáo. Đức Cao Đài dạy:

“Vốn từ trước Thầy lập ra Ngũ Chi Đại Đạo là: Nhơn đạo, Thần đạo, Thánh đạo, Tiên đạo, Phật đạo. Tùy theo phong hoá của nhân loại mà gây Chánh giáo, là vì khi trước Càn vô đức khản, Khôn vô đức duyệt, thì nơn loại duy có hành đạo nội tư phương mình mà thôi. Còn nay thì nơn loại đã hiệp đồng. Càn Khôn dĩ tận thức, thì lại bị phần nhiều đạo ấy mà nơn loại nghịch lẫn nhau: nên Thầy mới nhứt định quy nguyên phục nhứt” (24. 4. 1926-13.3. Bính Dần-TNHT)

Đạo Cao Đài có sứ mạng thiêng liêng cao cả, làm trung gian hiệp đồng mọi luồng tư tưởng Đông Tây nên giáo lý Cao Đài có tính cách bao dung hòa hoãn.

Đức Phật Mẫu cũng dạy :

“Độ anh nhi Nam Bắc Đông Tây

Kỳ khai tạo nhứt linh đài

Diệt hình tà pháp cường khai đại đồng

Hiệp vạn chủng nhứt môn đồng mạch” (KL, tr.103).

Đức Diêu Trì Kim Mẫu đã xác nhận, dù người ở Đông bán cầu hay Tây bán cầu, ở Bắc bán cầu hay Nam bán cầu, các chủng tộc ấy đều có nguồn gốc chung từ Đức Chí Tôn mà ra, nên phải hiệp lại mà tạo lập nên một thế giới đại đồng, giúp đỡ lẫn nhau như con một nhà (TN2, tr.14). Mỗi một tín đồ Cao Đài đều phải truyền cao lời dạy của các đấng Thiêng Liêng và phải phổ độ nơn loại khắp năm châu (TN1, tr.32).

Như nói bên trên, “Qui Tam Giáo, Hiệp Nhất Ngũ Chi” là tôn chỉ của Đạo Cao Đài Tòa Thánh Tây Ninh. Căn bản thần học Đạo Cao Đài được giải thích qua các triết lý căn

bản như thuyết Tiên Thiên và Hậu Thiên - Vũ Trụ Quan; Thiên Thượng Thiên Hạ; Thế Đạo Đại Đồng - Thiên Đạo Giải Thoát; Thiên Nhơn Hiệp Nhứt; Đệ Tam Thiên Nhơn Hòa Ước – Bác Ái Công Bình (Đức Chí Tôn mở Đại Đạo Tam Kỳ Phổ Độ tức là Đạo Cao Đài, lấy 4 chữ: Bác ái - Công bình làm tiêu chuẩn cho Luật và Quyền trong việc phổ độ nhơn sanh); Thánh Tượng Thiên Nhân – Phục Hồi Ánh Sáng; Cầu Nguyện, thuyết Hòa Bình Chung Sống của Đức Hộ Pháp và nhiều nữa.

Văn hoá Thiên đàng (trong Phần A) ghi là: Để sống theo một nền văn hoá thiên đàng là sống theo các nguyên tắc và giá trị của trời, nơi cho ánh sáng, mưa và không khí không có ranh giới. Nó cũng phải sống theo Đấng Tạo Hóa, là nền tảng của mọi tạo vật. Với sự bình an và tôn trọng cuộc sống là giá trị cốt lõi của nó, HWPL đang thu hút các cộng đồng trên toàn thế giới bằng tinh thần yêu thương và hòa hợp, giúp giải quyết xung đột và xây dựng các cây cầu giữa các cá nhân và cộng đồng bằng cách gieo rắc sự điệp hòa bình đến mọi góc cạnh trái đất.

Văn Hóa Thiên Đàng ghi bên trên là nền tảng căn bản và được giảng dạy trong Triết lý Đạo Cao Đài từ năm 1926 (hơn 92 năm nay) khi Đức Chí Tôn dùng “Huyền Diệu Cơ Bút” khai Đạo. “Văn Hoá Thiên Đàng” không xa lạ gì trong Đạo Cao Đài, đây là những Thánh Ngôn, Thánh Giáo, Thiên Thơ được Đức Chí Tôn và các Đấng Thiêng Liêng dạy dỗ qua “Huyền Diệu Cơ Bút” từ ngày mới khai Đạo, năm 1926. Đức Chí Tôn dùng Cơ Bút khai mở ĐĐTKPĐ/TTTN lập Tân Luật Pháp Chánh Truyền, . . vv. . . Đạo Cao Đài được khai nguyên là do Đức Chí Tôn dùng cơ bút làm trung gian

thâu nhận đệ tử và tiếp xúc với họ để truyền bá giáo lý, giáo luật và đạo pháp xuống thế gian. Đến nay nền Đạo đã phát triển hơn một thế kỷ, có khoảng 4 triệu tín đồ trên toàn thế giới.

Tiên Thiên và Hậu Thiên - Thuyết Vũ Trụ Quan của Đạo Cao Đài:

Tiên Thiên là thời kỳ trước khi tạo dựng Trời Đất. Hậu Thiên là thời kỳ sau khi tạo dựng Trời Đất.

Vũ trụ quan của Đạo Cao Đài, thưở chưa có Trời Đất, tức là chưa có Càn Khôn Vũ Trụ, trong khoảng không gian bao la có một chất khí Hồng Mông Hỗn Độn, gọi là Hư Vô chi Khí, Nho giáo gọi là Vô Cực, Lão giáo gọi là Đạo, khí ấy mịt mịt mù mù, thanh trọc lộn lạo.

Lần lần khí ấy ngưng tụ lại, rồi nổ ra một tiếng thật lớn, tạo ra một khối Đại Linh Quang chiếu diệu khắp không gian. Nho giáo gọi khối ấy là Thái Cực, khối ấy chính là Đại Hồn của Vũ Trụ, nên cũng gọi là Thái Cực Thánh Hoàng hay Ngọc Hoàng Thượng Đế.

Khối ấy tròn lành trọn tốt, toàn tri toàn năng, thiên biến vạn hóa, là nguyên lý đầu tiên duy nhất, tuyệt đối. Đấng Thái Cực Thánh Hoàng vận dụng Thái Cực để phân ra thành hai khí gọi là Lưỡng Nghi: Nghi Dương và Nghi Âm, cũng gọi là: Dương quang và Âm quang.

Hai khí Âm Dương ấy xoay chuyển không ngừng, càng lúc càng nhanh, gây ra tiếng nổ dữ dội, để Âm Dương kết hợp, tạo thành vật chất, bắn phá ra chung quanh các khối vật chất lớn làm thành các quả tinh cầu và

trái đất. Lúc ấy mới bắt đầu có Càn Khôn Vũ Trụ với hình thể hữu vi vật chất, và sau đó lần lần xuất hiện các loài sinh vật trên các quả địa cầu.

Vậy trước khi có Thái Cực đã có Khí - Lý là gốc của Âm Dương thuộc về tiên thiên. Còn sau khi Thái Cực hóa sanh vạn vật thì trong mỗi vật và tương đối giữa muôn loài đều tiềm ẩn hoặc bộc lộ tính chất Âm Dương. Đó là Âm Dương thuộc Hậu Thiên.

Dịch Hệ từ thượng có câu: “Nhất Âm Nhất Dương Chi Vị Đạo.” Đối với đạo Cao Đài đó là nguyên lý cơ bản để giải thích nguồn gốc và cứu cánh của chúng sanh. Sanh hóa do Đạo mà tiến hóa cũng bởi Đạo.

Thánh ngôn Đức Cao Đài có dạy: “Các con đã sinh trong Đại Đạo, hãy noi theo Đại Đạo mà thành về cõi Thượng Thiên Vô Cực”.

Giáo lý Cao Đài xác tín vạn vật tiến hóa theo một chu trình, gồm 2 giai đoạn : giai đoạn Hậu Thiên thuộc về Thế Tục; giai đoạn trở lại Tiên Thiên thuộc về Tâm Linh.” Một sứ mạng Thầy dành hai ngõ: Một ra đi - Một trở lại Thầy”.

Thiên Đạo Giải Thoát - Thế Đạo Đại Đồng:

Qua cơ bút Đức Chí Tôn đã ban cho nhân loại một Thiên Đạo Giải Thoát, một Thế Đạo Đại Đồng. Mục đích của Đạo Cao Đài nhằm hoàn thiện hóa con người và xây dựng xã hội bình đẳng, thế giới đại đồng. Về mặt tâm linh, Đạo Cao Đài có mục đích giải thoát luân hồi sanh tử. Nói gọn, mục đích của đạo Cao Đài là “Thế Đạo Đại Đồng, Thiên Đạo Giải Thoát”.

Thiên Đạo Giải Thoát: Thiên Đạo là Đạo pháp, là đường lối tu hành để người tu đạt được sự giải thoát toàn diện, không còn đau khổ phần thể xác hay phiền não tâm hồn tại thế gian, và xa hơn nữa được giải thoát tâm linh. Sau khi thoát xác, linh hồn người đắc quả Thiên Đạo sẽ sống vĩnh viễn trong cõi thiên đường cực lạc không còn bị luân hồi trở lại phàm trần nữa. Muốn thế, người tu Thiên Đạo phải học đạo đại thừa, tu luyện thân tâm và thực hành sứ mạng cứu độ tha nhân.

Đức Chí Tôn đã phổ độ rộng rãi từ Thiên tử đến Thứ dân không phân biệt sang hèn màu da sắc tóc, trên khắp hoàn cầu, ban cho một đường hướng tu hành để chế ngự thất tình lục dục, lập công bồi đức, hầu đạt một cuộc đời thân tâm an lạc, như sống trong một thiên đường ngay tại thế gian, chứ không cần đợi sang bên kia cõi tử, mà còn thoát đọa luân hồi trở về hợp nhất với Thượng Đế.

Thế Đạo Đại Đồng: Tương ứng với đường lối hay phương pháp giải quyết cục diện nhân sinh, tạo được cuộc sống an lạc tiên bộ trong xã hội. Thế Đạo Đại Đồng nhằm mục đích thực hiện thế giới nhân loại bình đẳng, hạnh phúc không phân biệt giai cấp, đoàn thể, tôn giáo hay quốc gia dân tộc. Thế Đạo đại đồng theo đạo Cao Đài lấy Nhân Bản làm nền tảng, trong đó nhân vị nhân quyền được tôn trọng, nhân tính được phát huy để xây dựng một thế giới văn minh đạo đức hòa bình mà người Cao Đài thường gọi là đời Thánh Đức. Theo nghĩa rộng nó còn là tình Bác Ái đối với muôn loài vạn vật từ những sinh vật nhỏ nhất đến thú cầm, đến loài người, tức là cả chúng sinh. Đức Chí Tôn đã khuyến dạy nhơn sanh dùng Nhân, Nghĩa để chung sống với nhau một

cách hoà bình, không còn kỳ thị Tôn giáo, phân biệt chủng tộc, hận thù giai cấp, chia rẽ giàu nghèo. Thượng Đế không chủ trương san bằng tài sản mà chủ trương san bằng tham vọng của con người, để họ tự biết xả phú cầu bần, xả thân cầu đạo, hầu nâng đỡ lẫn nhau tiến hóa đồng đều trên cả hai phương diện vật chất lẫn tinh thần, làm cho xã hội loài người đạt đến Chân Thiện Mỹ, tạo ra một thế giới huynh đệ Đại Đồng.

Cao Đài là một tôn giáo do Đức Chí Tôn (Đức Ngọc Hoàng Thượng Đế) trực tiếp sáng lập có một nền triết học cận đại, một giáo lý vừa huyền linh vừa khoa học, vì những tôn chỉ mục đích cao thượng và tốt lành nêu trên, mà đang được các triết gia và học giả trên thế giới đang quan tâm nghiên cứu, có nhiều Viện Đại học trên thế giới đã đem khoa Cao Đài giáo vào chương trình giảng dạy, có nhiều sinh viên cao học đang nghiên cứu Cao Đài Giáo để bảo vệ luận án Tiến sĩ của họ.

Giáo lý Cao Đài xác tín vạn vật tiến hóa theo một chu trình, gồm 2 giai đoạn : giai đoạn Hậu Thiên thuộc về Thế Tục; giai đoạn trở lại Tiên Thiên thuộc về Tâm Linh.” Một sứ mạng Thầy (Đức Chí Tôn) dành hai ngõ; Một ra đi - Một trở lại Thầy” (Thế Đạo và Thiên Đạo).

Thiên Nhơn Hiệp Nhứt:

“Thiên Nhơn Hiệp Nhứt” nghĩa là Trời và Người hiệp lại làm một. Hiểu một cách rộng rãi hơn Thiên Nhơn Hiệp Nhứt nghĩa là ý Trời và Lòng Người đồng nhau, hiệp nhau trên bình diện Đạo Lý để khai Đạo cứu Đời. Đó là mục đích đầu tiên. “Thiên Nhơn Hiệp Nhứt” trong Đại Đạo Tam Kỳ Phổ

Độ: Lòng người khản nguyện, Thiên Cơ vận chuyển đúng lúc Đại Đạo Tam Kỳ Phổ Độ khai mở tại xứ Việt Nam.

Theo bản Hòa ước này, Đức Chí Tôn cam kết với Nhơn loại, nếu người nào thực thi được 4 chữ **Bác ái - Công bình**, thì Đức Chí Tôn rước về cõi Thiêng liêng Hằng Sống. Nhơn loại muốn thực hiện được bản Đệ Tam Thiên Nhơn Hòa ước nói trên thì phải nhập môn vào Đạo Cao Đài, tụng giáo Đức Chí Tôn, lo việc tu hành. Do đó, Đức Chí Tôn mở Đại Đạo Tam Kỳ Phổ Độ tức là Đạo Cao Đài, lấy 4 chữ: **Bác ái - Công Bình** làm tiêu chuẩn cho Luật và Quyền trong việc phổ độ nhơn sanh:

-Luật là Bác ái (Thương yêu)

- *Quyền là Công chánh* (Công Bình)

“Ngài đã ký kết với nhơn loại bản Hòa ước thứ ba. Hai Hòa ước kỳ trước, nhơn loại đã phản bội, không giữ sở tín của mình, vì cứ cho nên phải thất Đạo, nhơn loại đi trong con đường diệt vong, tương tranh tương sát nhau. Vì lòng bác ái từ bi, Đức Chí Tôn đến ký Hòa ước thứ ba nữa để trong Luật điều. Chúng ta thấy các Đấng Thiêng liêng chỉ tám tượng Tam Thánh biểu nhơn loại tín ngưỡng: Thiên Thượng Thiên Hạ, về Luật có Bác Ái, Pháp có Công bình, ngoài ra dầu luật pháp muôn ngàn hình tướng, Hội Thánh Đạo Cao Đài diu dẫn tâm lý nhơn sanh, chỉ dẫn họ vô mặt luật tối cao là Luật Bác Ái và vô một nền Chơn Pháp tối trọng là Pháp Công Bình. Luật Pháp của Đạo Cao Đài, ngoài Luật Bác Ái và Pháp Công Bình, tất cả luật điều khác đều là phương pháp lấy giả tạo chơn mà thôi.”. (Thuyết đạo của Đức Phạm Hộ Pháp)

Nếu Thiên Hạ biết hiệp nhất với Thiên Thượng để thực hiện

Thương Yêu và Công Chánh tức là xây dựng nên đời thánh đức hay thiên đàng tại thế. Đó cũng chính là mục đích cứu độ của Đức Chí Tôn (Ngọc Hoàng Thượng Đế) khi mở Đại Đạo cho Tam Kỳ Phổ Độ.

Trong thuyết “Thiên Nhơn Hiệp Nhứt”: Cao Đài là một tá danh của Thượng Đế khi đến mở Đạo tại Việt Nam. Đài cũng là cái Đài, cái Đài tối cao trọng đại, chứa đựng từ bi, cảm ứng, trung thứ, Tam Qui, Ngũ Giới, Tam Nguơn Ngũ Hành, Tam Cang Ngũ Thường. Đài là nơi, là vị trí tập trung tất cả xu hướng Đạo giáo hay tôn giáo phát tiết ra từ nơi đây”.

- Từ Bi, tam qui ngũ giới thuộc Phật giáo.
- Cảm Ứng, tam nguơn, ngũ hành thuộc Tiên giáo.
- Trung thứ, tam cang ngũ thường thuộc Nho giáo.

Đài là nơi Tam giáo hiệp nhất, là tòa nhà đại đồng qui tụ tất cả các tôn giáo mà xưa kia đã từ nơi đây tung ra các nơi:

*Cao Đài chỗ Thiên Nhơn Hiệp Nhứt
Tá danh hầu cứu vớt vạn linh
Trong cơn thay xác đổi hình
Hạ nguơn mặt kiếp phục sinh tánh lành.*

“Cao Đài chỗ Thiên Nhơn Hiệp Nhứt” từ cái nhìn Cao Đài thật xa đã đem về thật gần gũi chúng ta, nơi mỗi người chúng ta Cao Đài mà câu “Đầu Thượng viết Cao Đài” đã giảng giải, đó là nơi Thiên Nhơn Hiệp Nhứt, nơi mà Tinh Khí Thần hiệp một ở ngày đắc Đạo như Chí Tôn đã dạy: “Thần là khiếm khuyết của cơ mầu nhiệm, từ ngày Đạo bị bẻ. Lập Tam Kỳ Phổ Độ nay duy Thầy cho Thần Hiệp Tinh Khí đặng hiệp đủ “Tam Bửu” là cơ mầu nhiệm siêu phàm

nhập Thánh” (Thánh Ngôn Hiệp Tuyển).

Thượng Đế Cao Đài vừa là một Chủ Thể (Thượng Đế) Hữu Ngã, vừa là Bản Thể (Thượng Đế) Vô Ngã Đại Linh Quang. Thượng Đế Hữu Ngã, theo Cao Đài, không tạo dựng vũ trụ vạn vật bằng phép màu hay bằng kỹ thuật tạo tác, mà chỉ vận hành quá trình tiến hóa tự nhiên của vạn vật, vì vạn vật vốn đã thọ nhận bản thể của Thượng Đế phóng phát tiềm tàng trong mỗi cá thể. Và mọi hệ luận của giáo thuyết Cao Đài đều phát xuất từ hai nguyên lý căn bản là **“Thiên Địa Vạn Vật Nhất Thể”** và **“Nhất Bản Tán Vạn Thù, Vạn Thù Qui Nhất Bản”**. Từ đó chỉ ra nguyên tắc hành đạo **“Thiên Nhân Hiệp Nhất”** đồng thời cũng là cứu cánh **“Quy Nguyên”**.

Biểu Tượng Cao Đài “Thiên Nhân” – Phục Hồi Ánh Sáng:

Người tín đồ Cao Đài Tâm niệm Thiên Nhân là biểu tượng thiêng liêng nhất, sâu sắc nhất. Hàng ngày, người tín đồ Cao Đài cúng tứ thời đều nhìn Thiên Nhân để hiệp thông với Đấng Thượng Đế nhằm gột rửa Tâm hồn cho trong sạch, tu tiến như “đang nhìn vào chính cõi Tâm Linh của mình”. Đồng thời cũng được Đấng Thượng Đế ban hồng ân cho mỗi người Đạo được tinh tấn trên con đường tu hành để mở được Huệ Nhãn trở thành người minh triết và tiến tới mở được “Thiên Nhân” của bản thân để thông suốt với vũ trụ. Tìm hiểu Thánh Tượng Thiên Nhân của Đạo Cao Đài giúp chúng ta thấy được ý nghĩa biểu tượng Tâm Linh và hiểu được đức tin sâu sắc của người Đạo Cao Đài hướng đến.

Thờ Thiên Nhân là thờ cái Tâm của con người. Tâm đây là

Lương Tâm, Chơn Tâm, Thiên Tâm có sẵn trong chúng ta và giúp ta phân biệt phải trái, biết Nhơn Nghĩa Đạo Đức. Tâm Thánh Nhân giữ không để vật dục chi phối. Tâm được trau giồi trong sáng sẽ có trực giác, giao tiếp được với cõi Thiêng Liêng vì Trời, Người đồng một Lý (Thuyết Thiên Nhân Hiệp Nhất).

Thờ Thiên Nhân còn có ý nghĩa thờ khối Đại Linh Quang (tức Thượng Đế, Đức Chí Tôn) mà con người là một Tiểu Linh quang. Chơn linh hay thường được gọi là Linh Hồn chính là khối ánh sáng bé nhỏ được chiết ra từ khối ánh sáng vĩ đại của Đức Ngọc Hoàng Thượng Đế.

Nguyên lý của Đạo Cao Đài là «Vạn Giáo Nhất Lý». Đức Chí Tôn còn dạy: «Thầy là các con, các con Thầy», nghĩa là từ vật chất, thảo mộc, thú cầm, nhân loại chi chi sự sống đều có thọ một điểm Linh Quang (Tiểu Linh Quang) của Đức Chí Tôn (Đại Linh Quang), vì thế mới có câu: «Thiên Địa Vạn Vật Đồng Nhất Thể»:

*Con là một thiêng liêng tại thế,
Cùng với Thầy đồng thể linh quang.*

Đức Lý Giáo Tông dạy “Trước khi đến làm người tại thế gian, chúng ta xuất phát từ chỗ khởi thủy, mà chỗ khởi thủy ấy không phải là nhục thể của con người, mà là từ một khối Đại Linh Quang trong Đức Háo Sanh của Thượng Đế. Các Tiểu Linh Quang từ khối Đại Linh Quang phân thân xuống trần, tùy theo nhiệm vụ và sứ mạng đã định của mỗi một đơn vị đến cõi dinh hoàn này để làm công cuộc tiến hóa trong Đức Háo Sanh ấy.” (14 tháng 3 Canh Tuất (18-4-70).

Năm Bính Dần (1926), Đức Cao Đài dạy tại sao lại dùng

Thiên nhân mà thờ như sau: "...Chưa phải hỏi các con biết đặng tại sao vẽ thánh tượng Con Mắt mà thờ Thầy, song Thầy nói sơ lược cho hiểu chút đỉnh”:

Nhãn thị chủ Tâm.

Lưỡng quang chủ tế

Quang thị Thần.

Thần thị Thiên

Thiên giả ngã giả

“Thần là khiếm khuyết của cơ mầu nhiệm từ ngày Đạo bị bẻ. Lập Tam Kỳ Phổ độ này, duy Thầy cho Thần hiệp Tinh, Khí đặng đủ tam bảo là cơ mầu nhiệm siêu phàm, nhập thánh. “Từ ngày bẻ Đạo, thì luật lệ hãy còn nguyên, luyện pháp chẳng đổi, song Thiên Đỉnh mỗi phen đánh tản Thần không cho hiệp cùng Tinh, Khí. Thầy đến để hoàn nguyên chơn thần cho các con đắc Đạo.

“Con hiểu: Thần cư tại Nhãn. Bố trí cho chư Đạo hữu hiểu rõ nguồn cội Tiên Phật yếu nhiệm là tại đó. Thầy khuyên các con mỗi phen nói Đạo, hằng nhớ danh Thầy”.

Trong mấy câu ngắn gọn kể trên, bao gồm nhiều ý nghĩa quan trọng.

1. Đấng Ngọc Hoàng Thượng Đế xưng mình là Ánh Sáng, là Thần ở ngay trong đôi mắt ta.
2. Ngài cho rằng xưa nay Thần con người đã bị Thiên Đỉnh đánh lạc.
3. Nay Ngài đến để trả lại Thần cho con người.

Như vậy Thượng đế tuyên xưng Ngài là Ánh Sáng là Thần, là Bản thể con người, ở ngay trong mắt Ta. Ngài nói con người đã bị tản thần, thì trong Genesis cũng viết: “Thần của

Ta sẽ không còn lưu tồn mãi nơi loài người, bởi chúng là xác thịt.

Công giáo cũng vẫn cho rằng: Con người chỉ có Xác và Hồn, không có Thần.

Tiên tri Joel hứa Chúa trả lại Thần cho con người. “Sẽ xảy ra là sau đó ta sẽ đổ Thần ta trên mọi xác phàm”.

Đạo Cao Đài dạy ta đừng quên là ta có Thần trong ta. Những câu này, thiết đáng ghi nhớ.

Thánh tượng Thiên Nhân là biểu tượng của Đấng Ngọc Hoàng Thượng Đế, của Đức Chí Tôn được người tín đồ Đạo Cao Đài suy tôn, thờ kính. Con mắt trái là hình thể thuộc về vật chất mang sự màu nhiệm, huyền bí của quyền lực vô hình trong Càn Khôn Vũ Trụ, mà thường được gọi tên là Trời. Thiên Nhân tượng trưng cho hình ảnh của Đức Cao Đài đã được Việt hóa với tên gọi quen thuộc, gần gũi với phong tục của người Việt Nam là Ông Trời, tá danh là Cao Đài Tiên Ông Đại Bồ Tát Ma Ha Tát.

Như ghi bên trên, việc thờ Thiên Nhân còn có ý nghĩa trong việc luyện Đạo vì Thần có hiệp cùng Tinh, Khí thì mới có thể siêu phàm nhập Thánh. Người tu luyện đoạt Pháp, thành công Tam Bửu Tinh - Khí - Thần hiệp nhất, để thần lực của con người mở ra “con mắt thứ ba” gọi là Huệ Nhãn, thấy được được màu sắc, ánh sáng trong thế giới của cõi vô hình. Đó là các cấp tu của người Đạo Cao Đài, khi sinh ra có “Nhục Nhãn”, nhờ tu luyện giác ngộ đạo sẽ có “Huệ Nhãn”, rồi tiến tới có “Thiên Nhân” được thấy thông suốt Vũ Trụ. Mở Tam Kỳ Phổ Độ, Đức Chí Tôn đã hứa sẽ “huôn nguyên chơn Thần các con đắc Đạo”

Thờ Thiên Nhân với con mắt mở tượng trưng Trời thấy và hiểu tất cả những gì con người làm và nghĩ. Vẽ con mắt trái vì bên trái thuộc Dương. Trời Dương, Đất Âm. Con mắt trái là hình thể hữu vi. *Thiên Nhân là cái lý màu nhiệm huyền bí thuộc lãnh vực siêu hình, biểu tượng sự sáng suốt tốt cùng bao trùm cả Càn Khôn Vạn Loại.*

Thiên Nhân Biểu Tượng của Đại Đồng:

Đạo Cao Đài có tôn chỉ Qui Tam Giáo, Hiệp Nhất Ngũ Chi nên việc thờ **Thiên Nhân** còn là biểu tượng của **Đại Đồng** và chỉ thờ một con mắt vì số một là số khởi thủy của các số: Đạo sanh nhất, nhất sanh nhị, nhị sanh tam, tam sinh vạn vật. Thế nên, thần học Cao Đài là “Nhất Nguyên Luận”.

Trên thế giới ngày nay, quốc gia nào sống cô lập thì sẽ phải đối mặt với nguy cơ lạc hậu. Càng ngày càng có nhiều quốc gia muốn bắt tay nhau hợp tác trong mọi lãnh vực và như thế những va chạm về văn hóa, phong tục, tư tưởng cũng tăng lên. Phải có cách giải quyết để các quan hệ hợp tác không biến thành đối đầu. Trong hoàn cảnh như thế thì biểu tượng Thiên Nhân của Đạo Cao Đài chính là một đề nghị có ích. **Biểu tượng Thiên Nhân ngụ một ý nghĩa là thống nhất.** Nhưng không phải dùng mọi cách áp đặt quan điểm thống nhất lên người khác, bởi như thế là thống trị, làm mất đi tự do của người khác rồi.

Nếu trong tất cả các mối quan hệ, ai cũng có quan niệm: *“Mọi Tôn giáo là Một, mọi dân tộc là Một, mọi hệ tư tưởng là Một”* thì sẽ tránh được ngộ nhận, hiềm khích và thế giới sẽ trở thành một nơi tốt đẹp hơn nhiều.

“Chủ nghĩa và Giáo lý của Đạo Cao Đài là Đại Đồng: Qui

Nguyên Tam Giáo Phục Nhứt Ngũ Chi, thâm thập tất cả những bài học của các Tôn giáo đã ra đời từ trước đến giờ gom về một mối trở lại nguồn gốc, nhất là thờ Đấng Chúa Tể Càn Khôn Vũ Trụ tức là chủ trương của Đấng Cha lành đã hóa sanh muôn loài vạn vật và tôn kính tất cả các vị Giáo chủ đã lãnh lệnh Đức Chí Tôn và Ngọc Hư Cung giảng trần dạy Đạo, ngang hàng nhau như những vị Tôn Sư đến làm Thầy của nhân loại. Chủ nghĩa của Cao Đài là Đại Đồng đi từ: Đại Đồng Nhân Chúng. Đại Đồng Tôn Giáo. Đại đồng Xã Hội. Như Đức Chí Tôn đã hứa “Que l’humanité soit une: une comme race, une comme religion, une comme pensée” (“Hãy để cho nhân loại là một: chúng tộc, tôn giáo, cùng ý nghĩ”).

Trong Kinh Thuyết pháp có câu:

*“Muốn cho thiên hạ **Đại Đồng**,
“Lấy câu cứu khổ dụ lòng thương sanh”*

Triết lý thờ phụng Thiên Nhân đem tới nhận thức nhân văn của con người, hướng con người đạt đến sự hoàn thiện, hoàn mỹ thông qua việc tu luyện hàng ngày để Hiệp Nhất Tam Bửu hòa cùng bản thể của Vũ Trụ.

Trong “Bí Pháp Đại Đạo”, Diệu Pháp Hiệp Thiên tức Tâm Pháp hay Bí Pháp Đạo Tâm là đường Chân Pháp Đạo Tâm then chốt của nền Đại Đạo được phô bày qua Thiên Nhân và tiềm ẩn trong Thánh Ngôn Thánh Giáo. Đây là lý do người tín đồ Cao Đài Tâm Niệm Thiên Nhân là biểu tượng thiêng liêng nhất, sâu sắc nhất trong “Đạo Tâm”.

Câu Nguyện trong Đạo Cao Đài:

Đức Hộ Pháp khuyên chúng ta khi cầu nguyện hãy đặt trọn

tâm hồn và đức tin vững chắc vào Đức Chí Tôn thì sẽ đạt được kết-quả: *“Chúng ta hãy cầu nguyện để trọn tâm đức chắc chắn nơi Chí Tôn, thì Chí Tôn chẳng hề khi nào hẹp lượng”* (Đền Thánh đêm 24-12 Đinh Hợi /1948).

Đức Ngài quả quyết rằng Đức Chí Tôn luôn luôn ở chung với chúng ta, nên chúng ta phải định tâm cầu nguyện để được ban ơn: *“Bản đạo dám cả quyết rằng giờ phút này Đại Từ Phụ đã ở chung với chúng ta. Ấy vậy toàn thể con cái của Ngài định tâm cầu nguyện dâng cho Ngài ban ơn...”* (Đền Thánh đêm 30-12 Tân Mão /1952) .

Cầu nguyện là một bí pháp nhiệm màu, nếu chúng ta đặt hết lòng thành tín vào đó. Nên khi thuyết giảng về quyền năng Phật Mẫu, Đức Hộ Pháp đã nói về kết quả của sự cầu nguyện, theo kinh nghiệm tâm linh của Đức Ngài như sau: *“Qua chỉ cho mấy em một bí pháp là khi nào mấy em quá thống khổ, quá đau đớn tâm hồn, mấy em đừng vội sầu thảm, các em quỳ xuống giữa không trung, các em nguyện với Bà Mẹ Thiên Liêng ấy một lời cầu nguyện, Bản Đạo quả quyết rằng Bà chẳng khi nào từ chối cùng mấy em, Qua thử nghiệm rồi ... ”* (Thuyết đạo ngày rằm tháng tám Nhâm Thìn / 1952 tại Cừu Long Đài).

Đức Chí Tôn là Đấng Cha lành luôn luôn cứu vớt chúng ta, sự cứu vớt này không cần qua trung gian của bất cứ một quyền lực nào, hay hình thức nào, mà chỉ cần một “Đức Tin” vững chắc của chính mình đặt để nơi Đức Chí Tôn. Nên khi thuyết giảng về sự cứu rỗi Đức Hộ Pháp đã dạy rằng: *“Đức Chí Tôn đã để trong phương pháp cứu rỗi của Ngài đã nói rằng: Tội tình các con dù đầy dẫy nơi mặt địa cầu này, mà đến giờ chót các con biết kêu danh Thầy thì Thầy đến cứu.*

Thầy đem bí pháp giải thoát để trong tay các con, đừng cho các con đạt chơn pháp mà giải thoát đó vậy. Kêu danh Thầy là niệm Nam mô Cao Đài Tiên Ông Đại Bồ Tát Ma ha Tát” (Trích thuyết đạo của Đức Hộ Pháp về Con đường Thiêng Liêng Hằng Sống tại Đền Thánh đêm 12/02 Kỷ Sửu / 11-03-1949).

Tóm lại một lời cầu nguyện chân thành tha thiết sẽ động viên được hai nguồn thần lực, một từ bên kia cõi Ý Thức, một từ bên trong cõi Tâm Thức, tương tác với nhau. Ngay trong khi dạy về chấp bút Đức Chí Tôn đã nói rằng: “... Một phần của con , một phần của Thầy hiệp nhưt, mới thấu đáo càn khôn tinh thông vạn vật” (Thiên Nhân Hợp Nhưt) (TNHT/ Q1 / Tr.6).

Chánh sách Hoà Bình Chung Sống của Đức Hộ Pháp:

Trước khi xuất ngoại qua Cam Bốt, Đức Hộ Pháp có mời một số Chức Sắc Hội Thánh đến Hộ Pháp Đường để Ngài dạy việc vào ngày 24 tháng 12 năm Ất Mùi (1955). Ngài cho biết trước việc xuất ngoại sắp tới của Ngài là đưa ra một giải pháp mới cho Việt Nam. (theo tài liệu tốc ký của Thừa sử Phan Hữu Phước).

Năm 1956, Đức Hộ Pháp sang Nam Vang (Cam Bốt), một nước Trung lập, để được tự do thi hành ý định là Ngài nhận thấy cuộc tổng tuyển cử bất thành thì nội chiến không tránh khỏi nên mới đề xướng “Chánh sách Hoà Bình Chung Sống” để trung gian hoà giải hai miền. Chánh sách Thuyết Hoà Bình Chung Sống của Đức Hộ Pháp phát sanh từ ngày đất nước Việt Nam bị qua phân do Hiệp định Genève 1954. Trước khi sang Paris, đêm 15-4-Giáp Ngọ (1954), trong

một buổi thuyết Đạo tại Đền Thánh, Ngài nói: "... Bần Đạo sẽ dìu dẫn Thánh thể Đức CHÍ TÔN đến địa vị Trung lập, ngày nay Thánh Thể Đức CHÍ TÔN đến giai đoạn là một giáo sư hoà giải ...". Như vậy là Ngài có ý định tạo một giải pháp hoà giải dân tộc khi hai bên Pháp Việt chưa ký Hiệp định Genève 1954. Chánh sách Hoà Bình Chung Sống ban hành ngày 26-3-1956 có cáo tri đến ông Chủ tịch Liên Hiệp Quốc, Tổng Thống và Thủ Tướng các cường quốc, Ủy hội Quốc Tế Kiểm Soát Đình Chiến, hai chánh phủ hai miền lúc bấy giờ là Cụ Hồ Chí Minh và Ngô Đình Diệm, mỗi nơi đều có điện văn hồi đáp tiếp nhận.

Là một vị Giáo chủ của một nền Tôn giáo và cũng là công dân của nước Việt Nam, Ngài không muốn thấy chiến tranh anh em giết nhau như thời Chúa Trịnh và Nguyễn, và gần đây như ở Triều Tiên, nên mới đề ra một giải pháp chặn đứng chiến tranh, tiết kiệm xương máu cho nòi giống. Mặc dầu tình thế nước nhà ngày nay đã ngã ngũ, nhưng lời tiên đoán của Ngài vẫn không sai. Chánh sách Hoà Bình Chung Sống của Đức Hộ Pháp không giống 5 nguyên tắc sống chung Hoà Bình của thủ tướng Nehru tại Hội nghị Bandung hoặc của Tổng Thống De Gaulle. Kế hoạch trung lập của tướng De Gaulle là một chiến thuật ngoại giao có lợi cho nước Pháp, còn đường lối Hoà Bình trung lập của Đức Hộ Pháp là đường lối dung hoà nội bộ Việt Nam. Cả hai đều khác nhau xa về mục đích cũng như chủ trương của nó.

Đạo Cao Đài trong các Hội Nghị Tôn Giáo Quốc Tế:

Đạo Cao Đài đã có đại diện trong nhiều Hội nghị Quốc tế về Thần Học và Tôn Giáo như Hội Nghị Quốc Tế về Thần Học tại Glasgow (năm 1933). Hội Nghị Quốc Tế về Tôn

Giáo tại Ba Lê (năm 1933), Hội nghị Quốc tế về Thần học tại Barcelone (năm 1934), Hội Nghị Quốc tế về Tôn giáo tại Luân đôn (năm 1936).. .v. .v. . .

Đạo Cao Đài cũng đã tham gia Đại Hội của Tổ chức “Văn Hoá Thiên Đàng, Hòa Bình Thế Giới, Phục Hồi Ánh Sáng (HWPL)” ở Seoul, Nam Hàn từ năm 2014.

Một tờ báo ở Âu Châu có viết về đạo Cao Đài như sau: “Đạo Cao Đài sẽ có một trọng trách lớn lao trong những hội nghị Quốc Tế về Tôn Giáo. Tất cả mọi người đều chú ý đến điểm Đạo Cao Đài có cái lý tưởng hợp nhất các Tôn Giáo “Qui Tam Giáo, Hiệp Nhất Ngũ Chi” để đem thái bình ổn định lại cho thế gian. Đây cũng là mục đích chúng ta theo đuổi.

II. Thay Phần Kết:

Thành lập vào năm 2012, tổ chức “Văn Hoá Thiên Nhiên (Văn Hóa Thiên Đàng), Hòa Bình Thế Giới, Phục Hồi Ánh sáng (HWPL)” là một tổ chức phi chính phủ phi lợi nhuận với mục tiêu đạt được hòa bình thế giới và chấm dứt chiến tranh. Tôn chỉ và hoạt động của tổ chức HWPL thì tương tự như tôn chỉ và đường hướng của Đạo Cao Đài Đại Đạo Tam Kỳ Phổ Độ mà Đức Chí Tôn đã dùng “Huyền Diệu Cơ Bút” khai Đạo từ năm 1926 (trên 92 năm nay).

Tổ chức “Văn Hoá Thiên Đàng, Hòa Bình Thế Giới, Phục Hồi Ánh Sáng (HWPL)” được thành lập năm 2012 (khoảng 5 năm nay). Đường lối hoạt động của HWPL là tôn chỉ, phương hướng hoạt động, là con đường mà Đạo Cao Đài, ĐĐTKPĐ/TTN (Cao Đài Hải Ngoại) do Đức Chí Tôn dùng “Huyền Diệu Cơ Bút” khai Đạo từ năm 1926, đã và

đang hoạt động hơn 92 năm nay.

Đức Chí Tôn dạy Cao Đài là một Đại Đạo Cao Đài, là một Tôn Giáo Toàn Cầu. Trong tinh thần đó, Cao Đài Hải Ngoại (Tòa Thánh Tây Ninh ở hải ngoại) ủng hộ nồng nhiệt các hoạt động của Tổ Chức “Văn Hoá Thiên Đàng, Hòa Bình Thế Giới, Phục Hồi Ánh Sáng (HWPL)”, để phổ truyền triết lý thần học Cao Đài trên cộng đồng tôn giáo toàn cầu. Âu đây cũng là do bàn tay sắp xếp “huyền diệu” của Đức Chí Tôn.

Từ buổi đầu lập giáo Cao Đài, Ngài đã phán qua cơ bút: “Đạo Thầy tức là các con, các con tức là Thầy”. Cho nên sứ mệnh Cao Đài giáo liên quan cả thần Thượng Đế và tâm nhân loại làm một quyền pháp, nghĩa là sứ mệnh cứu thế kỳ này có tính cách toàn diện thiên nhơn, không dành riêng cho một dân tộc nào, một phương trời nào. “Đạo mầu rưới khắp nơi trần thế”. Lời phán của Đức Giáo chủ Cao Đài minh định biên giới sứ mệnh Cao Đài Giáo thật không biên giới.

Vũ trụ quan của Đạo Cao Đài, thưở chưa có Trời Đất, tức là chưa có Càn Khôn Vũ Trụ hai khí Âm Dương kết hợp, tạo thành vật chất. Lúc ấy mới bắt đầu có Càn Khôn Vũ Trụ với hình thể hữu vi vật chất, và sau đó lần lần xuất hiện các loài sinh vật trên các quả địa cầu.

Đấng Ngọc Hoàng Thượng Đế tuyên xưng Ngài là Ánh Sáng Vũ Trụ (vô vi) là Thần, là Bản thể con người, ở ngay trong mắt ta. Đức Cao Đài dạy ta đừng quên là ta có Đấng Ngọc Hoàng Thượng Đế trong ta. Những câu này, thiết đáng ghi nhớ.

“Quy Tam Giáo, Hiệp Nhất Ngũ Chi” là tôn chỉ của Đạo Cao Đài: Giáo lý của Đạo Cao Đài không chỉ nhằm mục đích hoà hợp các tín ngưỡng tôn giáo, mà còn thích nghi với tất cả mức độ tiến hóa của tâm linh.

Đức Chí Tôn mở đạo lần này là lần chót, mục đích cứu rỗi chúng sanh, cứu rỗi cả phần xác lẫn phần hồn, nghĩa là dẫn dắt chúng sanh vào con đường Thế Đạo và Thiên Đạo.

Đức Chí Tôn mở Đạo Cao Đài Tam Kỳ Phổ Độ tức là Đạo Cao Đài, lấy 4 chữ: Bác ái - Công Bình làm tiêu chuẩn cho Luật và Quyền trong việc phổ độ nhơn sanh.

Hòa Bình - Tự Do - Hạnh Phúc là mục tiêu thực tiễn mà Đạo Cao Đài muốn mang đến cho con người tại thế gian này, và chính là một quan niệm giải thoát con người thiết thực nhất.

Đạo Cao Đài, là một ĐẠI ĐẠO, không chỉ là tôn giáo chú trọng tinh thần siêu thoát thế gian, mà còn là tôn giáo hướng đạo nhân sinh dung hòa tâm vật, kiến tạo đại đồng xã hội (hoàn cầu).

Thiên Nhân là cái lý mẫu nhiệm huyền bí thuộc lãnh vực siêu hình, biểu tượng sự sáng suốt tột cùng bao trùm cả Càn khôn Vạn Loại. Thờ Thiên Nhân còn có ý nghĩa thờ khối Đại Linh Quang (tức Thượng Đế Đức Chí Tôn) mà con người là một Tiểu Linh quang. Chơn Linh hay thường được gọi là Linh Hồn chính là khối ánh sáng bé nhỏ được chiết ra từ khối ánh sáng vĩ đại của Đức Ngọc Hoàng Thượng Đế.

Nguyên lý của đạo Cao Đài là “Vạn Giáo Nhất Lý”. Đức Chí Tôn còn dạy: “Thầy là các con, các con là Thầy”, chỉ chỉ sự sống đều có thọ một điểm Linh Quang (Tiểu Linh

Quang) của Đức Chí Tôn (Đại Linh Quang), vì thế mới có câu: “Thiên Địa Vạn Vật Đồng Nhất Thể”.

Lập Tam kỳ Phổ độ này, duy Thầy cho Thần hiệp Tinh, Khí đặng đủ Tam Bảo là cơ màu nhiệm siêu phàm, nhập thánh. Thầy đến để hoàn nguyên Chơn Thần cho các con đắc Đạo”. Người tu luyện đoạt Pháp, thành công Tam Bửu Tinh - Khí - Thần hiệp nhất, để thần lực của con người mở ra “con mắt thứ ba” gọi là Huệ Nhãn, thấy được ánh sáng trong thế giới của cõi vô hình. Đó là các cấp tu của người Đạo Cao Đài, khi sinh ra có “Nhục Nhãn”, nhờ tu luyện giác ngộ đạo sẽ có “Huệ Nhãn”, rồi tiến tới có “Thiên Nhãn” được thấy thông suốt vũ trụ.

Việc thờ Thiên Nhãn còn là biểu tượng của Đại Đồng và chỉ thờ một con mắt vì số một là số khởi thủy của các số. Biểu tượng Thiên Nhãn cũng ngụ một ý nghĩa là Thống Nhất.

Cầu nguyện là một bí pháp nhiệm màu, nếu chúng ta đặt hết lòng thành tín vào đó. Nên khi thuyết giảng về quyền năng Phật Mẫu, Đức Hộ Pháp đã nói về kết quả của sự cầu nguyện, theo kinh nghiệm tâm linh của Đức Ngài như sau: “Qua chỉ cho mấy em một bí pháp là khi nào mấy em quá thống khổ, quá đau đớn tâm hồn, mấy em đừng vội sầu thảm, các em quỳ xuống giữa không trung, các em nguyện với Bà Mẹ Thiêng liêng ấy một lời cầu nguyện, Bản Đạo quả quyết rằng Bà chẳng khi nào từ chối cùng mấy em, Qua thử nghiệm rồi ... ” (Thuyết đạo ngày rằm tháng tám Nhâm-thìn / 1952 tại Cửu Long Đài).

Là một vị Giáo chủ của một nền Tôn giáo và cũng là công dân của nước Việt Nam, Ngài không muốn thấy chiến tranh

anh em giết nhau, nên mới đề ra một giải pháp chận đứng chiến tranh, tiết kiệm xương máu cho nòi giống. Năm 1956, Đức Hộ Pháp đã đề xướng “Chánh sách Hoà Bình Chung Sống” để trung gian hoà giải hai miền.

Đạo Cao Đài đã có đại diện trong nhiều cuộc hội nghị Quốc tế về Thần Học và Tôn Giáo trên thế giới từ năm 1933. Cao Đài Hải Ngoại cũng đã tham gia Đại Hội Tôn Giáo Toàn Cầu ở Nam Hàn do HWP tổ chức, Âu Châu, Á Châu trong những năm gần đây.

Cao Đài là một Đại Đạo, là một Tôn Giáo Toàn Cầu. Trong tinh thần đó, Cao Đài Hải Ngoại (Tòa Thánh Tây Ninh ở hải ngoại) ủng hộ nồng nhiệt các hoạt động của Tổ Chức “Văn Hoá Thiên Đàng, Hoà Bình Thế Giới, Phục Hồi Ánh Sáng (HWPL)”, để phổ truyền triết lý thần học Cao Đài trên cộng đồng tôn giáo toàn cầu. Âu đây cũng là do bàn tay sắp xếp “huyền diệu” của Đức Chí Tôn.

III. Tài Liệu Tham Khảo:

Đa số các tài liệu tham khảo ghi trong các bài viết sau đây:

1. Đạo và Đạo Tại Tâm – Hữu Hình và Vô Vi Huyền Diệu Hiện Tượng Hiệp Thiên Đài, Quốc Sĩ Tiến Sĩ Nguyễn Thanh Bình, Khảo Cứu Vụ, Cao Đài Hải Ngoại (Jan 14th, 2017).

2. Đại Đạo Cao Đài và Nền Văn Minh Nhân Loại - Ban Thế Đạo và Sự Thử Thách trên đường Phát Huy Cao Đài Hải Ngoại, QS TS Nguyễn Thanh Bình, Khảo Cứu Vụ, Cao Đài Hải Ngoại (April 20th, 2017).

3. Tiểu Sử Đức Hộ Pháp Phạm Công Tắc (1890-1959), Chương Quản Nhị Hữu Hình Đài Hiệp Thiên Đài & Cửu

Trùng Đài Kiên Thượng Tôn Quán Thế, Sưu Tâm của Quốc Sĩ Tiến Sĩ Nguyễn Thanh Bình, Khảo Cứu Vụ, Cao Đài Hải Ngoại (April 1, 2017).

4. Đạo Tâm - Tịch Đạo - Chân Pháp Đạo Tâm, Quốc Sĩ Tiến Sĩ Nguyễn Thanh Bình

Khảo Cứu Vụ, Cao Đài Hải Ngoại (June 25th, 2017).

5. Thánh Tượng Thiên Nhân – Biểu Tượng Tâm Linh Của Đạo Cao Đài, Đinh Quang Tiến.

6. “Tìm Hiểu Đạo Cao Đài Qua Kiến Trúc TTTN”, tác giả Tùng Thiên - Từ Bạch Hạt (2005).

7. Bài viết “Tham Luận” của HT Nguyễn Ngọc Nương và HT Trịnh Quốc Thế.

8. Huyền Diệu Cơ Bút, tác giả Nguyên Thủy.

9. Lời Thuyết Đạo Đức Hộ Pháp “Ý Nghĩa Sự Hình Thành Các Cơ Quan Trong Đại Đạo Tam Kỳ Phổ Độ”.

10. Khái Quát Về Tam Kỳ Phổ Độ và Chân Pháp Đạo Tâm, QS Nguyễn Ngọc Nương.

Midland, Michigan ngày 17-8-2017

Quốc Sĩ Tiến Sĩ Nguyễn Thanh Bình

Khảo Cứu Vụ,

Cao Đài Hải Ngoại - Tòa Thánh Tây Ninh